



# Ukrepi za boljše poslovanje

Občinska skupščina je na enem od zadnjih zasedanj, ko je obravnavala rezultate gospodarjenja v občini v devetih mesecih preteklega leta, sklenila, da bo na eni prihodnjih sej podrobneje obravnavala situacijo Bresta. Naloga Bresta je bila, da ji predloži gradivo s kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi za izboljšanje gospodarskih razmer.

V mesecu januarju je bilo pripravljeno in občinski skupščini posredovano gradivo, s predstavitvijo ekonomskega položaja Bresta, ter kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi za nadaljnji razvoj.

Občinska skupščina bo o tem razpravljala predvidoma v mesecu februarju. V tem članku sem skušal le na kratko povzeti bistvene značilnosti iz vsebine tega gradiva.

V prvem delu je prikazan sedanji družbeno ekonomski položaj Bresta in lesne industrije v Sloveniji. O tem je bilo v Obzorniku že veliko napisanega. Ko obravnavamo položaj Bresta, ni mogoče mimo ugotovitev o položaju celotne slovenske lesne industrije. Dejstvo je, da je ta panoga kot celota, kljub določenim razlikam v izredno težkem ekonomskem položaju, še posebno proizvodnja pohištva. Za ilustracijo: izgube lesarske panoge predstavljajo kar petino vseh izgub gospodarstva SRS. Če odštejemo še izgube elektrogospodarstva in premoženstva kot panog posebnega družbenega pomena, je najbolj kritična ravno lesna industrija. Tudi na spisku večletnih izgubarjev, ki ga je objavila Gospodarska zbornica SRS, je največ organizacij iz lesne industrije (od 28 kar 12). Ob poslabšanem položaju v lanskem letu se je med izgubarji znašla vrsta uglednih delovnih organizacij, ki prej niso poznale izgub. Razlogi za tako stanje v lesni panogi so raznovrstni. Med najpomembnejšimi so spremembe v devizni zakonodaji in politika tečajna dinarja nasproti konvertibilnim valutam.

To je lesno industrijo kot izrazitega izvoznika, ki ustvarja velik neto devizni učinek, prizadelo bolj kot druge panoge. Slaba akumulativnost v tej panogi ne omogoča nadaljnje tehnološke modernizacije in ne krepi več lastnih obratnih sredstev. S tem pa ne zanikamo raznih sla-

bosti tudi znotraj panoge. Ob poznavanju razmer v celotni lesni industriji je lažje razumeti sedanji družbenoekonomski položaj Bresta. Večina glavnih razlogov za nastali položaj panoge izrazito velja tudi za Brest. Dokajšnja usmerjenost v izvoz ob nedohodkovnih programih; ob zaostrenih tržnih razmerah tudi poslabšanje dohodkovnosti programov za domači trg; Brest ima v strukturi izrazito velik delež ploskovnega pohištva; imamo tehnologijo za velike serije, tržne razmere pa zahtevajo ravno obratno; imamo dokaj zastarelo, (kar 85-odstotno) opremo; poslujemo skoraj brez virov lastnih obratnih sredstev, zato nastajajo ogromni stroški za kreditne obresti; zastrujejo se tudi kadrovske problemi. Težave niso le pri kadrih z visoko strokovno izobrazbo, ampak izrazito pri najpomembnejših kadrih v proizvodnji, kjer se zahtevajo profili lesarskih poklicev.

Vsi ti in drugi razlogi so vplivali, da je za lansko leto dosežen za celotno delovno organizacijo Brest negativen rezultat. Ker smo v fazi priprave zaključnega računa, številko o rezultatih še nimamo, pač pa le nekatere ocene.

Kako bomo skušali razreševati te razmere v letošnjem in v prihodnjih letih?

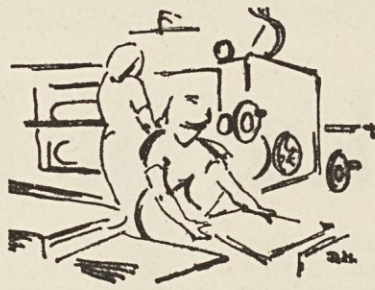
— Ocenjujemo, da bodo izgube po zaključnem računu za leto 1986 znašale okrog eno milijardo dinarjev, in sicer gre tu za konsolidirano izgubo, kar po-

meni, da bo vsota izgub po temeljnih organizacijah večja, vendar bodo nekatere od njih ustvarile tudi sredstva akumulacije.

— V okviru delovne organizacije bomo uspeli sanirati izgubo v višini okrog 400 milijonov din in sicer iz sredstev rezervnih skladov. Razliko pa nameravamo pokriti s sodelovanjem poslovnih partnerjev in sklada skupnih rezerv gospodarstva SRS.

S posebno vlogo za sodelovanje pri pokrivanju izgube smo poslovne partnerje že zaprosili: — za preusmeritev sredstev rezerv, ki bi jih sicer združili v sklad skupnih rezerv gospodarstva SRS,

— za predčasen umik že združenih sredstev rezerv pri skladi,



— za ugodne kredite iz sredstev poslovnega sklada.

— S tem načinom razreševanja te problematike predvidevamo, da ob zaključnem računu za leto 1986 ne bomo izkazali nekrite izgube, kar pomeni, da ne zapademo pod ukrepe določil zakona o sanaciji, ki omejujejo izplačevanje osebnih dohodkov.

— Sredstva za sklad skupne porabe bomo oblikovali le v najnujnejšem obsegu (regres za letni dopust, jubilejne nagrade, odpravnine itd.) iz ostanka čistega dohodka tistih temeljnih organizacij, ki ne bodo imele izgube, v skladu z našim samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka.

— Predlog poslovne politike za leto 1987 je oblikovan, vendar ga tu ne bi podrobneje omenjal, ker je že predstavljen v drugem članku tega glasila. Opredelil bi le nekaj njenih posameznih področij.

— Pri investicijah, kjer imamo omejene vire, bomo poleg zaključitve investicije v Masivi, največjo pozornost in večino sredstev namenili posodobitvi opreme v Pohištvo. Dejstvo je namreč, da je ta temeljna organizacija v Brestu največja in kot taka povzroča največ problemov, tako glede izgube, kot glede zagotavljanja socialne varnosti.

Z investicijo bomo zamenjali in posodobili najnujnejšo strojno opremo. Cilj je izboljšati kvaliteto proizvodnje, zmanjšati izmet, organizirati fleksibilnejšo proizvodnjo (manjše serije, tržno zanimivejše proizvode itd.) in povečati produktivnost. Večji poudarek bo dan tudi proizvodnji pohištva iz masivnega lesa oziroma masivnih aplikacij, z zaobljenimi robovi itd.

V vseh ostalih temeljnih organizacijah bodo vlaganja omejena in sicer na najnujnejše zamenjave strojne opreme.

— Z raznimi ukrepi bomo v proizvodnji odpravljali oziroma omilili ozka grla in druge motnje, ki nastajajo v teku delovnega procesa (oženje in širjenje delovnih izmen, prerazporejanje delovnega časa ipd.). Posebno pozornost bomo namenili kvaliteti proizvodov in storitev, kar pomeni, da bomo v vseh temeljnih organizacijah dosledneje spremljali nivo kvalitete in rast proizvodnje.

— Glede na čedalje bolj zaostreno problematiko v panogi in delovni organizaciji se nam kaže potreba po še bolj mobilnem in fleksibilnem prerazporejanju delavcev med posameznimi temeljnimi organizacijami, službami in oddelki, glede na zahteve proizvodnega in poslovnega procesa. Skrajno bomo omejevali zaposlovanje delavcev brez strokovne izobrazbe in delavcev na rutinskih delih v režijskih službah. Postavlja se tudi vprašanje prekvalificiranja oziroma prerazporejanja delavcev, ki predstavljajo tako imenovani tehnološki višek. To postaja eden osrednjih problemov Bresta. Sami ga bomo lahko rešili le delno, zato smo prisiljeni z njim seznaniti tudi širšo družbeno skupnost, in se v njej dogovoriti za skupno razreševanje.

Za zagotovitev kadrovske reproductivke oziroma izboljšanje kadrovske strukture ter za boljše usposobljenost pri obvladovanju proizvodnje in poslovanja, bomo še naprej razpisovali in podeljevali kadrovske štipendije. Pri deficitarnih profilih bomo skušali doseči večji odziv še z dodatnim stimuliranjem.

Organizirali bomo razne oblike izobraževanja ob delu ter okrepiли sodelovanje z izobraževalnimi institucijami.

— Proizvodno-prodajno strukturo bomo določali na osnovi raziskav in ocen tržnih gibanj, ter izvajali programsko selekcijo za domači trg in izvoz.

— Posebno pozornost bomo namenili kooperacijskemu sodelovanju znotraj Bresta, na podlagi opredeljene delitve dela.

— Eden osrednjih problemov je problem likvidnosti, zaradi nizke stopnje samofinanciranja poslovnega procesa. To bomo reševali z vrsto ukrepov (izdelava likvidnostnih načrtov, najemanje čim cenejših denarnih virov, nadzor vezave sredstev v zalogah, zmanjševanje zaloga, dobavnih rokov itd.).

— Izpostavili bomo sistem nagrajevanja z izdelavo izvedbenih aktov, na podlagi lani sprejetega samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka.

— Enako ali še pomembnejše pa je vprašanje dolgoročnega razvoja in perspektiv.

— Kar zadeva dolgoročni razvojni koncept, moramo odgovoriti najprej na vprašanje obsega lesno-predelovalne industrije, oziroma na vključevanje tudi drugih—izvenlesnih dejavnosti.

Temeljno izhodišče je, naj se lesno-predelovalna dejavnost ne širi. Njen obseg bo pogojen s primerjalnimi prednostmi, kot so domača surovina in tradicija proizvodnje. Bisten dejavnik za konkretne odločitve pa je predvsem dohodkovnost posameznih programov.

Zato bomo morali za ohranitev zaposlenosti razvijati tudi druge (nelesne) programe. Razvoj teh programov bomo glede na potrebe oziroma možnosti razvijali v Brestu, pa tudi izven, z vse večjim povezovanjem z drugimi dejavniki.

Prvi koraki k prestrukturiranju so bili v Brestu že opravljeni in sicer s pričetkom proizvodnje ognjeodpornih mineralnih plošč ter s pričetkom proizvodnje strojev in opreme.

Pri odločitvah o posameznih investicijah bomo seveda nadaljevali z racionalizacijo poslovanja, tako, da bomo v okviru dogovorjene delitve dela združevali enakovrstne proizvodnje.

Z novimi investicijami bomo skušali odpraviti podvojene (odvečne) zmogljivosti na najmanjši možni obseg. Dolgoročni cilj je hitrejša prilagodljivost proizvodnje izdelovanju tržno zanimivih izdelkov.

Glede na dejstvo, da bo Brest moral tudi v prihodnje voditi konkurenčni boj na domačem

in tujem trgu, se postavlja vprašanje programske usmeritve predvsem pri lesarskih izdelkih. Izkušnje gospodarskih subjektov doma in v tujini kažejo, da so uspešnejši tisti, ki v svoje izdelke vgrajujejo več znanja in kakovosti, ter tako ob hkratni visoki produktivnosti dosežejo višjo vrednost na trgu. Seveda pa bomo vsako naložbo v tej smeri poprej tudi dohodkovno preverili, saj nestabilne tržne razmere in pogosto spreminjanje pogoji gospodarjenja narekujejo včasih tudi delno drugačne odločitve.

Po posameznem tozdu pa se na podlagi tega gradiva kažejo naslednje generalne usmeritve:

— Glede na velikost in na daljši čas trajajoč težaven položaj zlasti proizvodnje ploskovnega pohištva, je Tozd Pohištvo deležen posebne pozornosti.

Njegovo stanje in perspektivo proučujejo posebne strokovne skupine, sestavljene iz delavcev Bresta, Trgovine Slovenijales, Razvojnega inštituta in Sozd Slovenijales. V teh dneh se določajo programske zasnove, naj bi bile osnova za investicijske in druge ukrepe. Osnovna razmišljanja za ukrepe, se preverjajo in obdelujejo se.

— Pohištvo še naprej zadržuje proizvodnjo (ploskovnega) pohištva s tem, da se zagotovi nekatere nove oblikovne izvedbe in površinske obdelave (soft-forming, večji delež masive, pigmentni laki),

— izvede se racionalizacijo poslovnega procesa, kar pa bo zahtevalo glede na variantno odločitev zmanjšanje zaposlenih od okrog 100 (v prvi fazi) do okrog 300 delavcev,

— glede na dolgoobna negativna gibanja pri proizvodnji ploskovnega pohištva lahko sklepamo, da so gornje usmeritve določena prehodna rešitev, s katero rešujemo predvsem tudi del socialne problematike. Izrazito obetajočih ekonomskih učinkov ne zagotavljajo, zato sodi med naloge prihodnjega obdobja tudi nadaljnje iskanje možnosti za popolno spremembo proizvodne dejavnosti z temeljne organizacije.

Ostale temeljne organizacije bi v osnovi zadržale svoje dosedanje glavne dejavnosti z naslednjimi usmeritvami:

— Žagalnica bo delno povečala finalizacijo jelovih izdelkov oziroma polizdelkov, postopoma pa ukinita proizvodnjo finalnih izdelkov iz trdih listavcev.

— Gaber dopolnjuje program kuhinjskega pohištva z finalizacijo negor plošč za gradbeništvo oziroma ladjedelništvo.

— Mineralka nadaljuje z razvojnim delom za širšo uporabo izdelkov na enaki surovinski osnovi.

— Strojgradnja bo, glede na sedanje tržne ocene, lahko razvijala oziroma širila svojo dejavnost.

— Jelka in Tapetništvo sta taki temeljni organizaciji, ki se bodisi podvajata s proizvodnjo ostalih (Jelka) oziroma imata že daljši čas izrazito nihajoče poslovne uspehe s tendenco nazadovanja. Sedanja proizvodnja v omenjenih temeljnih organizacijah po trenutni oceni ni perspektivna, zato bomo zanj poiskali možnosti za novo proizvodnjo, oziroma dopolnili proizvodne programe z dohodkovnejšimi.

Zavedamo se, da z obravnavanimi usmeritvami rušimo določene ustaljene poglede in sprožamo razmeroma težka ekonomska in družbenosocialna vprašanja.

Ker bo izvajanje predlaganih in morebitnih drugih ukrepov povzročilo določene posledice širšega značaja, pričakujemo, da se bo v njihovo razreševanje vključila tudi širša družbena skupnost s svojimi gospodarskimi in drugimi dejavniki.

J. Frank



TOZD GABER — embalaranje izdelkov

## Poslovna politika v letu 1987

(nadaljevanje s 1. strani)

zaradi pomanjkanja lastnih sredstev in sorazmerno nizkih stroškov najema.

Zaradi zastarelosti strojne opreme, ki je v preteklem obdobju dnevno povzročala probleme v temeljni organizaciji Pohištvo bomo v letošnjem letu namenili večino sredstev posodobitvi opreme v tej temeljni organizaciji. Dejstvo je namreč, da je v Brestu največja in kot taka povzroča največ problemov, tako glede izgube kot socialne varnosti. Tudi v temeljni organizaciji Masiva moramo v letošnjem letu dokončati ogrevanje

in odsesovanje ter dopolnitev kapacitet za sušenje lesa. V vseh ostalih temeljnih organizacijah bodo vlaganja omejena na minimum in sicer na najnujnejše zamenjave strojne opreme.

V tem kratkem povzetku so opredeljene osnovne smeri delovanja pri našem poslovanju. Poslovna politika v celoti bo še v obravnavi. V kolikor pa bodo širši družbeni predpisi zahtevali nekatere spremembe, bomo morali temu ustrezno prilagoditi tudi naše delovanje neposredno med letom.

M. Širaj

# Osebni dohodki po »starem«

Tik pred koncem leta 1986 je bila sprejeta Resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za leto 1987. Poleg tega, da je bila resolucija deležna veliko razprav in tudi pohval, je vzbudila veliko zanimanja v tistem delu, kjer so opredeljena letošnja gibanja osebnih dohodkov.

Omenjeni dokument določa, da smejo organizacije združenega dela v letu 1987 izplačevati akontacije osebnega dohodka, izplačanega v četrtem trimesečju lanskega leta. Pri tem smejo realni osebni dohodki rasti največ do ravni dosežene rasti produktivnosti dela. Pri izračunavanju produktivnosti dela se bo upoštevala tudi realna rast dohodka na zaposlenega. Vsa ta določila veljajo vse dotlej, dokler ne bo ustrezno izpopolnjen družbeni dogovor o pridobivanju in delitvi dohodka v SFRJ ter družbeni dogovori v republikah, samoupravni sporazumi in samoupravni sporazumi panog in samoupravni sporazumi v organizacijah združenega dela. Zelo podobna določila veljajo tudi za negospodarske dejavnosti. Vse to naj bi spremljala služba družbenega knjigovodstva in o tem redno obveščala vse družbenopolitične skupnosti.

V gornjem odstavku sem skušal dovolj nazorno, sicer v nekoliko skrajšani obliki, predložiti vsebino resolucije, ki zadeva oblikovanje akontacij osebnih dohodkov v letu 1987. Zlasti naj bi ta določila veljala za letošnje prvo polletje, kasneje pa naj bi se vprašanja oblikovanja osebnih dohodkov urejala na drugačen način. O tem bi veljalo spregovoriti v eni izmed prihodnjih števil Obzornika.

Resolucijsko oblikovanje mase osebnih dohodkov je povzročilo pravo zmedo tolmačenj. Od tistih prvih novinarskih informacij o zamrznitvi osebnih dohodkov, do tistih olajševalnih, ki so jih posredovali predstavniki zveznega sindikata. V teh drugih tolmačenjih je predvsem govora o tem, da določila resolucije za izplačila v januarju (osebni dohodek za december 1986) še ne veljajo in da smejo osebni dohodki naraščati z rasto produktivnosti dela.

V praksi smo dejansko ponovno dokazali, da nas nič ne more presenetiti. Marsikatera organizacija je na ta račun pohitela že v decembru s povišanji in izplačili osebnih dohodkov. Ne vem, kako se sicer te plače imenujejo: trinajste, poravnalne za nazaj, novoletno-božične, ali morda kar akontacije na resolucijo. Vse so bile nesporno »v skladu« z realno rastjo dohodka. Seveda moramo pri tem razumeti tudi organizacije združenega dela. Celo zelo uspešna organizacija bi glede na našo knjigovodsko tehniko težko prikazala gibanje dohodka, ker se le-ta ugotavlja tri-

mesečno za nazaj. In tudi v tem grmu tiči zajec. Kajti dokler ni dokazov o rezultatih, tudi ne more biti višjih izplačil osebnih dohodkov. Nemara smo spet dosegli prav nasprotno učinke od zaželenih. Včasih hočemo toliko postoriti, da ne naredimo ničesar.

In zakaj taka določila v resoluciji? Naša poraba, tako splošna, skupna kot osebna, je prevelika. Preveč potrošimo nasproti tistemu kar ustvarimo. Iz leta v leto stopnja akumulacije pada. Realno pada že tako nizka reprodukcijska sposobnost gospodarstva. Standard pa je vendarle lani, kljub izredno visoki stopnji inflacije in nenormalno hitri rasti življenjskih stroškov, realno porasel. Seveda je porasel na nizko osnovo. Vendar velja enaka ugotovitev tudi pri osnovi akumulacije. Taka nesorazmerja pa so seveda nevarna — nevarna za naš splošni družbeni razvoj.

Taki, po mojem vendarle prehitri ukrepi zlasti na občutljivem področju osebnih dohodkov, ne rodijo sadov in se prevečkrat sprevržejo v svoje nasprotje.

K temu delu resolucije bi za epilog zapisal le tisto o vroči juhi, kar pa že poznate. Na to sem se spomnil potem, ko sem v dnevnem tisku prebral najnovejšo pojasnilo (prvo je bilo precej drugačno) republiškega komiteja za delo. Citiram: Organizacije združenega dela, ki po devetmesečnem obračunu niso presegle družbenih usmeritev za razporejanje dohodka, lahko nadaljujejo z izplačilom akontacij po svojih samoupravnih splošnih aktih. Kolektivi, ki so izkazovali prehitro rast izplačilnih sredstev za osebne dohodke glede na dosežene rezultate in do konca leta niso napravili poročila, ne morejo povečati

akontacij za januar 1987. Konec citata — vir: Ljubljanski dnevnik, 20. januar 1987.

Kot kaže, ostajamo pri oblikovanju osebnih dohodkov v okviru sedanjih normativnih aktov, med katere sodi za nas zelo pomemben panožni sporazum (usklajevanje osebnih dohodkov z rezultati v podskupini panoge oziroma v panogi) in sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v delovni organizaciji.

Upam, da se bodo v prihodnjih mesecih na teh izhodiščih tolmačila stališča resolucije do gibanja osebnih dohodkov.

Se pogled na Brest. O omenjenih dilemah okrog usklajevanja osebnih dohodkov smo posebej opozorili delegate delavskega sveta delovne organizacije ob zadnjem desetodstotnem povečanju osebnih dohodkov za obračunane osebne dohodke v decembru 1986 (izplačila v januarju 1987). Ker Brest po devetih mesecih ni izkazoval preveč izplačanih osebnih dohodkov, naj ne bi bil pod posebnimi omejitvami resolucije, s pogojem, da bo uspešno saniral tekoče izgube nekaterih temeljnih organizacij (sanacijo pripravljamo na Brestu po posebnem postopku, o čemer bomo sklepali pri sprejemanju zaključnih računov za leto 1986).

O dosedanjih nominalnih povečanjih osebnih dohodkov pa bi rekel le to, da smo vselej skušali osebne dohodke povezovati z rezultati poslovanja. Tako so delegati sprejeli tudi zadnje povečanje osebnih dohodkov na podlagi povečane prodaje v izvoz, na podlagi občutnega znižanja zalog končnih izdelkov in glede na ustrezno skladnost rasti osebnih dohodkov s panogo.

D. Mlinar

## Ukrepi za hitrejšo obračanje sredstev

Nizka stopnja samofinanciranja poslovnega procesa je eden osrednjih problemov gospodarjenja na Brestu. Povzročila namreč likvidnostne težave, posledica pa je visoka zadolženost.

Obrestni od kreditov, pa čeprav je ponderirana obrestna mera za l. 1986 (62%) bistveno nižja od stopnje inflacije, so dosegle že tako višino, da resno ogrožajo uspešnost poslovanja.

Zato bomo v l. 1987 temu področju še naprej posvečali vso pozornost. Ukrepi bomo na naslednji način:

— nadzorovali bomo maksimalno dovoljeno vezavo sredstev v vseh vrstah zalog po tozidih in uvedli osebno odgovornost za morebitne prekoračitve,

— določili bomo največji možni znesek, do katerega lahko posamezni tozd oz. DS SD nabavlja osnovna sredstva, reprodukcijski material in surovine ter plačuje storitve in ostale stroške v dogovorjenem obdobju v odvisnosti od stanja zalog, prilivov in plačil že zapadlih obveznosti,

— temeljne organizacije bodo morale skupaj z nabavno službo za mesec dni vnaprej pripraviti načrt potreb po nabavi reprodukcijskega materiala in surovin v skladu z razpoložljivimi sredstvi,

— nabava bo organizirana tako, da bo dostava materiala in surovin sprotna in sicer čim bližje roku, ki je določen za lansiranje proizvodnje,

— plačilni pogoji pri prodaji in nabavi blaga morajo biti čim bolj usklajeni,

— poglobljena analiza porabe materiala v temeljnih organizacijah in temu ustrezno stimulatивно oziroma destimulatивно nagrajevanje je nujnost za doseganje večjega dohodka in manjših odlivov likvidnih sredstev,

— racionalno bomo gospodarili z razpoložljivimi finančnimi sredstvi, da bodo stroški oziroma obrestni čim manjši,

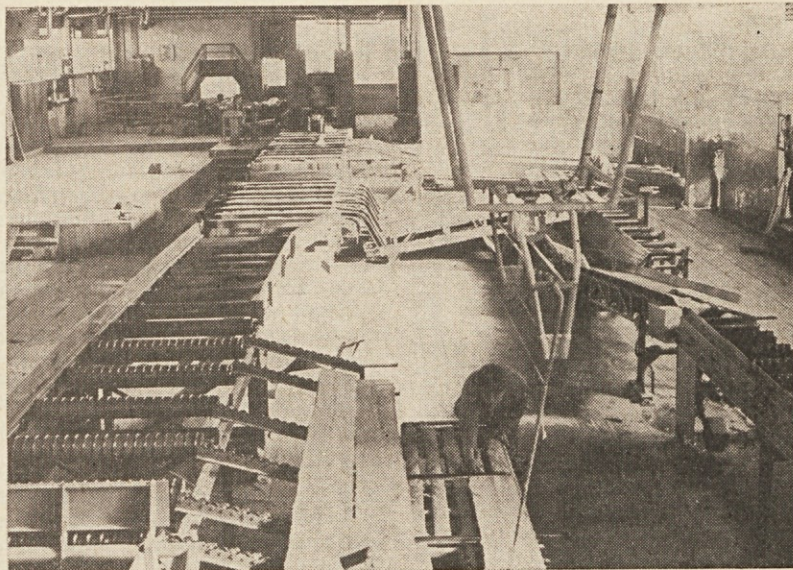
— izdelovali bomo likvidnostne načrte za določena obdobja,

— pospešili bomo izterjavo zapadlih obveznosti naših kupcev (tudi s tožbami),

— še naprej si bomo prizadevali za najemanje čim cenejših tujih denarnih virov (predvsem bančnih) za financiranje poslovnega procesa.

Za vse navedene ukrepe bomo izdelali ustrezen sistem s točno določeniimi nalagami in odgovornostmi.

P. Kovšca



TOZD Žagalnica — delo na žagi

## Značilnosti novega obračunskega sistema

Že dalj časa smo v delovnih organizacijah pričakovali napovedane spremembe tako imenovanih sistemskih zakonov. S temi spremembami naj bi uveljavili realne ekonomske kategorije z načeli tržnega gospodarstva.

V »silvestrskem« uradnem listu SFRJ smo dobili obljubljeni paket. Spremenjeni oziroma dopolnjeni so tile zakoni:

- o celotnem prihodu in dohodu,
  - o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela,
  - o amortizaciji družbenih sredstev,
  - o spremembah in dopolnitvah zakona o temeljih bančnega in kreditnega sistema,
  - o spremembah in dopolnitvah zakona o službi družbenega knjigovodstva,
- ter še nekateri, ki jih ne navajamo, saj bi bil spisek predolg.

Nemogoče bi bilo v enem stavku opisati in razložiti vse bistvene novosti, ki jih vsebujejo našti zakoni, zato bomo nekoliko podrobneje obdelali zakon o obračunskem sistemu, iz ostalih pa le najpomembnejše.

Največ sprememb je v zakonu o celotnem prihodu in dohodu. Osnovni namen novo oblikovanega zakona je, da nam ob vsakem obračunskem obdobju pokaže stvarno sliko stanja in rezultatov poslovanja. Uvedena je popolnejša revalorizacija vseh sredstev, ki bo zagotovila ohranitev realne vrednosti družbenih sredstev. Onemogočeno naj bi bilo siromašenje družbenih sredstev preko porabe, uvedene realno pozitivne obrestne mere, odpravljene so dvojne stroškovne obremenitve oziroma ustvarjanje prihodkov iz učinkov revalorizacije in njihovo prelijanje prek dohodka v porabo. Sedanje ugotavljanje celotnega prihodka na podlagi plačane realizacije bo ostalo še v veljavi, saj zagotavlja finančno disciplino, zmanjšuje nelikvidnost in preprečuje delitev neustvarjenega dohodka.

Največ novosti je v poglavju o ugotavljanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka temeljne organizacije združenega dela.

Bistvene novosti, ki bodo veljale od 1. 7. 1987 dalje so:

1. Dohodek tozda se razporeja na:

— del dohodka, ki je rezultat dela v izjemno ugodnih naravnih razmerah ali pa rezultat izjemnih ugodnosti v pridobivanju dohodka,

— del dohodka, ki ga je tozd pridobil na temelju razvojnih premij ali po osnovah, ki so predpisane z drugim zakonom za določene namene,

— del dohodka, ki niso odvisne od njegove ustvarjene velikosti,

— del dohodka za obveznosti iz dohodka, ki so odvisne od njegove ustvarjene velikosti in — čisti dohodek.

Čisti dohodek pa se deli:

— za bruto osebne dohodke delavcev,

— za izboljšanje in razširitev materialne podlage dela,

— za ustvarjanje in obnavljanje rezerv in

— za skupno porabo delavcev razen tistega dela, ki je vsebovan v bruto osebnih dohodkih delavcev.

Bruto osebni dohodek je sicer kot kategorija enoten, izkazoval pa se bo po dveh osnovah in sicer: na del bruto OD iz živega dela in nadomestil OD na tej podlagi, ter na del bruto OD na podlagi upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi in nadomestil OD na tej podlagi.

Iz obeh delov bruto OD se bodo zagotavljala sredstva (prispevki) za osnovno izobraževanje, osnovno zdravstveno varstvo, socialno varstvo ter za invalidsko in pokojninsko zavarovanje v skladu z zakonom, ter za potrebe skupne porabe, ki je namenjena za neposredno porabo delavcev v skladu s samoupravnim splošnim aktom.

Osebni dohodki so v celoti odvisni od dohodka oziroma ustvarjenih rezultatov dela. Bruto osebni dohodki iz živega dela bodo delavcem akontirani do prvega periodičnega obračuna. Če bo v obračunu ugotovljeno, da niso pokriti z rezultati dela, se bodo pričeli postopki po določenih zakona o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela.

Bruto osebni dohodki iz živega dela pa določajo tudi, kdaj je temeljna organizacija v izgubi. Tozd je v izgubi, če pri periodičnem obračunu ugotovi, da ni ustvaril toliko celotnega prihodka, ki je potreben za pokritje materialnih stroškov, stroškov amortizacije in drugih poslovnih stroškov, oziroma če ne ustvari dohodka v višini:

— dela dohodka, ki je rezultat dela v izjemno ugodnih naravnih razmerah,

— dela dohodka, ki je ustvarjen na temelju razvojnih premij,

— obračunanih obveznosti iz dohodka in

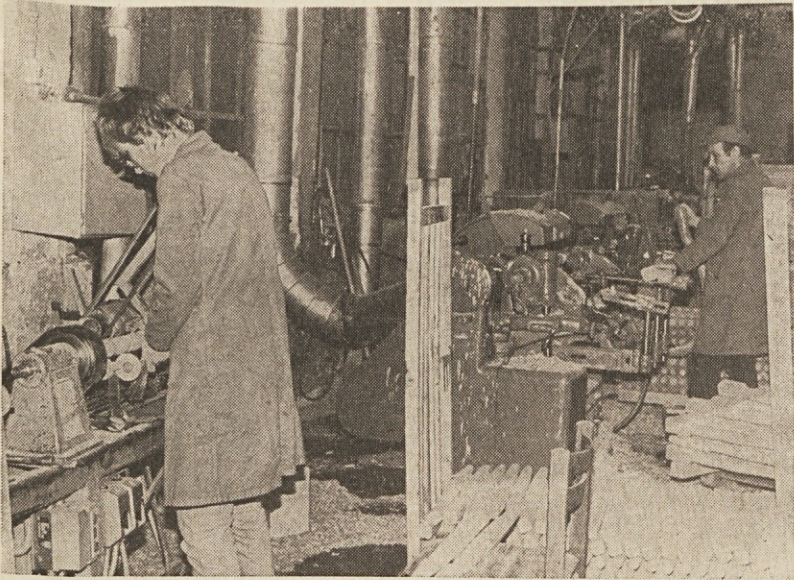
— dela bruto osebnih dohodkov delavcev iz živega dela.

Iz tega vidimo, da temeljna organizacija ni v izgubi toliko časa, dokler ima z dohodkom pokrite bruto osebne dohodke iz živega dela.

Zakon pa ne predpisuje višine in meril za oblikovanje bruto osebnih dohodkov iz živega dela. To je prepuščeno družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom, ki sedaj dobivajo še pomembnejšo vlogo.

In kaj se, na podlagi do sedaj povedanega, obeta nam?

(Nadaljevanje na 4. strani)



Delovni posnetek iz masive

## Značilnosti novega obračunskega sistema

(Nadaljevanje s 3. strani)

Prvi preračuni lanskih devetmesečnih rezultatov po novi metodologiji so pokazali slabše rezultate, predvsem zaradi velikega vpliva revalorizacijskih odhodkov (negativne tečajne razlike plačane obresti), ki so večji od revalorizacijskih prihodkov (dobljene obresti, pozitivne tečajne razlike, učinek revalorizacije surovin in materiala, nedokončane proizvodnje itd.). Negativna razlika med tema dvema kategorijama se namreč nadomešča iz celotnega prihodka, pozitivna razlika pa neposredno povečuje poslovni sklad. Zakon o amortizaciji ne prinaša veliko novosti.

Najpomembnejša je vsekakor uvedba določil, ki jih je prej urejal Zakon o pogojih odpisa osnovnih sredstev izven uporabe. Gre za obveznost uporabnikov družbenih sredstev, da morajo delovna sredstva, ki niso v uporabi aktivirati, ali pa jih prenesti oziroma jih dati včasno uporabo ali v zakup. Spremenjenih je tudi precej amortizacijskih stopenj.

Zakon o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela uvaja pomembno novost, in sicer predsanacijski postopek za odstranitev vzrokov nelikvidnosti. Po novem mora pristojna služba družbenega knjigovodstva obvestiti organ upravljanja temeljne organizacije, pristojni organ družbeno politične skupnosti in poslovno banko, da je temeljna organizacija nelikvidna neprekinjeno 20 dni ali s prekinitvami 45 dni v enem trimesečju.

Organ upravljanja tozda pa bo moral v takem primeru, najkasneje v 20 dneh od prejete obvestila SDK, sprejeti program ukrepov za zagotovitev likvidnosti.

Skrajšani so tudi roki za predložitev sanacijskih programov v primeru izgube v periodičnem ali zaključnem računu. V primeru izgube ob polletju ali devetih mesecih mora tozod predložiti sanacijski program v 30 dneh od roka, ki je določen za oddajo periodičnega obračuna (prej 45 dni). Za sanacijski program po zaključnem računu pa je ta rok skrajšan z 90 dni na 60 dni.

Po novem bo potrebno obvestilo o začetku sanacijskega postopka poslati tudi panožnemu združenju v gospodarski zbornici. Posebej je poudarjena odgovornost organa upravljanja, poslovnega organa in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, če se ugotovi, da so s svojim ravnanjem povzročili nelikvidnost, motnje v poslovanju ali poslovanje z izgubo.

Predvideno je tudi zmanjšanje osebnih dohodkov članom organov upravljanja in poslovnega organa in ostalih prej navedenih delavcev.

V predsanacijskem in sanacijskem postopku pa so posledice v tozdu pri izplačevanju osebnih dohodkov naslednje:

— če je nelikviden, izplačuje akontacije osebnih dohodkov največ do višine povprečnega mesečnega osebnega dohodka iz živega dela, izplačanega na delavca v tej organizaciji, ki ga določi po podatkih za predhodno obračunsko obdobje dokler ne odpravi nelikvidnosti,

— če ima motnje v poslovanju, sme od dneva, ko poteče rok za predložitev periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa v katerem so izkazane te motnje, do dneva, ko ugotovi, da so te motnje odpravljene, izplačevati akontacije osebnih dohodkov delavcev največ do višine osebnih dohodkov iz živega dela, določenih po samoupravnem sporazumu,

— če ima v periodičnem obračunu za obdobje I.—VI. ali I.—IX. izgubo, sme od dneva, ki je predpisan za predložitev periodičnega obračuna pa do dneva, ko ugotovi, da posluje brez izgube, oziroma do preteka roka, predpisanega za predložitev zaključnega računa, izplačevati akontacije osebnih dohodkov delavcev največ do višine povprečnega mesečnega osebnega dohodka iz živega dela, izplačanega na delavca v tej organizaciji, ki ga ugotovi po podatkih za obračunsko obdobje, ki je pred obdobjem, v katerem se izplačujejo osebni dohodki. Lahko pa izplačuje akontacije osebnih dohodkov:

— do višine osebnega dohodka iz živega dela, določene po samoupravnem splošnem aktu, če je izguba v poslovanju manjša od sredstev rezervnega sklada na dan izplačila akontacije OD,

— do višine, določene po samoupravnem splošnem aktu, če je z njim določena obveznost medsebojnega kritja izgub, največ pa do višine OD iz živega dela, pod pogojem da tozdi, ki so to obveznost prevzeli, ne poslujejo z izgubo in da so na njen žiro račun prenesli denarna sredstva najmanj v višini izgube, zmanjšane za razpoložljiva sredstva rezervnega sklada,

— če je nastala nekrita izguba po zaključnem računu, sme od dneva, ki je predpisan za predložitev zaključnega računa, do dneva, ko pokrije izgubo, oziroma ko sredstva v višini nekrite izgube nadomesti s sanacijskim kreditom, izplačevati akontacije osebnih dohodkov v višini z zakonom zajamčenih osebnih dohodkov.

Kljub temu, da je sestavek precej dolg, smo navedli res samo najbolj bistvene novosti in bo potrebno o nekaterih drugih, že obravnavanih zakonih ter ostalih, ki so tudi že v veljavi, napisati še kakšno besedo.

P. Kovšča



Počitek pod snežno odejo

## Razgovor poslovnih kadrov z vodstvom naše občine

Dne 14. januarja 1987 je bil razgovor predsednika izvršnega sveta naše občine z direktorji delovnih organizacij s področja gospodarstva. Pri razgovoru so aktivno sodelovali tudi predsednik skupščine, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, obeh komitejev, ter predstavniki skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti. Zaradi obsežnosti teme se je sestanek nadaljeval 21. januarja. Glede na skupaj seštet čas, porabljen za obdelavo problemov (približno šest ur), bi lahko rekli, da je bil dnevni red pester, prav tako tudi vsebina.

Pogovor je tekkel v glavnem o gospodarjenju v letu 1986, z bistveno opredelitvijo — kako v letošnjem letu? Dokaj kritično je bilo ocenjeno stanje na področju tehnološkega razvoja, kjer skupno z ostalim gospodarstvom v Jugoslaviji ostajamo tehnološki invalid, s precejšnjim zaostankom za sorodno industrijo v svetu. Poleg te tehnološke zaostalosti pa nas pesti še vrsta drugih težav — od nizke produktivnosti, nediscipline, neučinkovitosti samoupravnih aktov, ki nestimulativno vplivajo na tiste delavce, ki znajo in si prizadevajo izpeljati naloge. Vsi so si bili edini, da nas iz razvojne slepe ulice lahko rešijo samo dobri in obetajoči kadri, ki pa nam zaradi slabega nagrajevanja beže preko občinskih meja. Tudi operativna nemoč poslovnega kadra, ohromljena zaradi administriranja ali pretiranega samoupravljanja, odvrta strokovne kadre, da bi prevzemali odgovorna delovna mesta. Zato bo v prihodnje potrebno dati podporo vsem naporom za ustrežnejše nagrajevanje, pri tem pa krepko ločiti dobre in slabe.

Soočamo se z vedno vračajočim se problemom predelave surovin. Imamo gozd kot enega strateških življenjskih in surovinskih virov, ki pa je močno obolel. Primarna predelava v lesni industriji prinaša izgubo, kar do sedaj ni bilo niti slučajno zaslediti. Kriza v lesni industriji se nadaljuje in bistvenih premikov še ni moč slutiti, saj politika tečaja dinarja ne narekuje ustreznih premikov, kar seveda nadaljuje agonijo pretežnih izvoznikov. Nezadovoljstvo je bilo izrečeno tudi do gospodarskih rezultatov loške Orodjarne. Ta trenutno predstavlja v občini višjo strukturo opremljenosti in znanja, pa vendar rezultati izkazujejo to organizacijo kot servis ostalim temeljnim organizacijam, ne pa kot samostojen gospodarski subjekt. Še vrsto težav je bilo navedenih, tako na področju gostinstva, kjer prizadevanj za napredke ni čutiti, kot na področju kmetijstva, ki le s težavo lovi dovolj stimulativen dohodek tudi v dopolnilni dejavnosti. Ugotovljeno je bilo, da je dohodek združenega dela že sedaj močno načet oziroma obremenjen, da o čistem dohodku ne govorimo. Organizacije združenega dela komaj še pokrivajo sklad skupne porabe, saj povečini ne morejo izplačati niti regresov za letni dopust. Pa vendar, kljub vsemu, ostane odprtih vrsto vprašanj na področju

komunalne infrastrukture kot drugih objektov družbenega standarda. Nedvomno je kakršnakoli izgradnja splošnih družbenih dobrin ena od osnovnih nalog združenega dela, ali pa se bo potrebno zavestno odreči individualni in družbeni stanovanjski gradnji, kulturnim objektom, možnostim zimske rekreacije mladine ipd.

Izkazalo se je namreč, da razen na Rakeku, v občini Cerknica ni niti ene komunalno opremljene gradbene parcele. Če pa bi hoteli individualni graditelji nositi vse breme komunalne izgradnje, so ti stroški tako visoki, da bi jih bil sposoben plačati le redke posameznik. Zato je bil eden od dogovorov, da bo združeno delo po-

magalo finančno usposobiti sklad stavbnih zemljišč, da bi tem omogočili vsaj kolikor toliko spodoben start. Ugotovljeno je bilo tudi, da je nujno prisluhniti mladim entitetam, ki bi radi uredili vpravnosti smučanja na Trnici in Ulaki, z izgradnjo vlečnic. Zaostanek občine je na tem področju drugi kraji v Sloveniji. Potrebno bo ujeti kakšno možnost, da bi hoteli našim krajanom vsaj podobne pogoje kot v drugih krajih. Marsikaj bi se dalo narediti tudi z referendumom. V dokaz za to so objekti, ki so bili doslej zgrajeni.

Direktorjem temeljnih organizacij je bil posredovan tudi program predvidenega referenduma. Načeloma je bil koncept potrjen, vendar je bilo rečeno, da bo potrebno še vse programe, kakor tudi načrte druge izgradnje, verificirati med krajanje. Le z neposrednimi stiki z občani, s posluhom za reševanje njihovih problemov in s pošteno besedo bo možen trden in realen dogovor.

## Osnutek je pripravljen

V februarju bomo pričeli z javno obravnavo osnutka pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke. Pri sestavi osnutka pravilnika smo upoštevali izhodišča, za katera smo se odločili ob javni obravnavi samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. S sprejemom tega pravilnika bomo ustvarili pogoje za uveljavitev vseh še neveljavljenih določil sporazuma o normah in normiranju.

V osnutku pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke je predvideno, da bomo za ugotavljanje delovne uspešnosti delavcev upoštevali naslednje elemente delovne uspešnosti: normative količine dela, normative kvalitete, doseženo proizvodnjo v norma urah, prihranek pri materialu, prodajo po direktnih stroških, povprečno doseganje normativov, čas zastojev strojev in višino stroškov. Pravilnik predvideva, da se za vsako delo upoštevata najmanj dva in največ štirje elementi delovne uspešnosti. Delavski svet lahko sklene, da se pripravijo in uporabljajo lahko tudi drugi elementi.

Osnutek pravilnika predvideva, da se osebni dohodki iz naslova delovne uspešnosti delavca lahko povečajo ali zmanjšajo za 30 odstotkov, glede na postavljene normative (količina, kvaliteta, stroški...). Izjema so le dela, kjer so postavljeni normativi količine. V teh primerih je odstopanje lahko tudi višje, saj pravilnik o normah in normiranju doseganja pravilno postavljenih normativov ne omejuje. Pravilnik nalaga temeljnim organizacijam dolžnost, da zagotovijo za spremljanje uspešnosti po posameznih elementih vse potrebne evidence. Temeljna organizacija, ki si zagotovi ustre-

no spremljanje uspešnosti po posameznih elementih, lahko prične z nagrajevanjem takoj, ne glede na to, če ostale temeljne organizacije še niso ustvarile pogojev za nagrajevanje po tem elementu.

Komisija, ki je pripravila osnutek pravilnika se zaveda, da s tem pravilnikom še ne bodo razrešeni vsi problemi.

Opozoriti velja, da sam pravilnik ne daje višjih osebnih dohodkov, pač pa predstavlja le osnovo za ustrežnejše nagrajevanje več in boljšega dela.

Zelimo se približati zahtevam, da naj delavec, ki več in bolje dela, prejema tudi višje osebne dohodke.

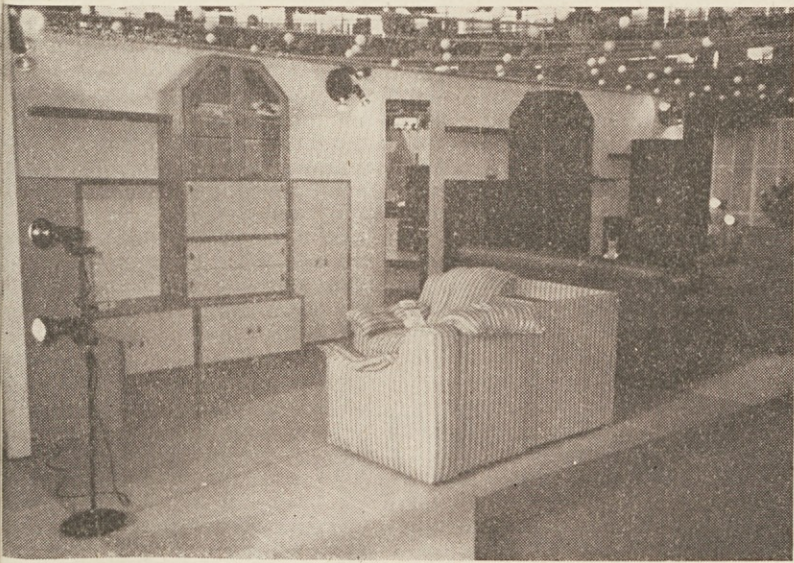
Pri delih in nalogah, pri katerih še ne bomo imeli ustreznih meril za urejanje delovnega prispevka, bomo uporabljali sistem ocenjevanja. Ocenjevali naj bi delavce, ki so nadpovprečno ali podpovprečno uspešni. Vodja službe mora vse pozitivne in negativne ocene pismeno utemeljiti in predlog dati v sprejem svetu za osebne dohodke.

V tem sestavku ni mogoče prikazati vseh novosti, zato priporočamo vsem delavcem, da se v času javne razprave tvorno vključujejo in s svojimi predlogi sooblikujejo ta, tako težko pričakovani pravilnik.

J. Opeka



Delo ob nadmiznem rezkarju v Pohištvu



Dnevna soba RUBIN

## Sprejeta občinska resolucija za leto 1987

Na svoji redni seji so zbori občinske skupščine 27. 1. 1987 sprejeli Resolucijo o politiki ureditve in razvoju občine za obdobje 1986—1990.

Resolucijo oblikujemo v obliki, izhajajoč iz tehniških dokumentov, in ugotovljenih razvojnih potreb v letu 1986. Zanj je značilna hitrejša rast proizvodnje, vendar le v primerjavi z letom 1985, ko smo beležili padec fizičnega obsega proizvodnje, ter visoko stopnjo inflacije, kar občutno vpliva na sposobnost gospodarstva pri pokrivanju visokih proizvodnih stroškov in zagotavljanju sredstev za dogovorjeno skupno in splošno porabo ter osebne do-

doseči večjo izvozno usmerjenost, kar je sicer imperativ celotnega jugoslovanskega gospodarstva, seveda ob hkratnem izboljšanju dohodkovnih učinkov teh poslov. To bomo lahko dosegli le ob izboljšanju kvalitativnih dejavnikov razvoja, kar pomeni, da bomo morali gospodarnije koristiti družbeno sredstva.

Tako naj bi bila industrijska proizvodnja v letu 1987 večja za 2,8 odstotka, družbeni proizvod za 3,5 odstotka, kmetijska proizvodnja, merjena skozi odkup za 3,5 odstotka, skupen izvoz blaga in storitev za 16,1 odstotka, izvoz na konvertibilno tržišče za 14,1 odstotka in zaposlenost v organizacijah združenega dela za 1,6 odstotka.

Na področju skupne porabe moramo v samoupravnih interesnih skupnostih, ter izvajalskih organizacijah združenega



delu ne omogočajo ne učinkovite odprave žarišča izgub, ne tehnološkega posodabljanja zastarele opreme. Posledice takšnega stanja se kažejo tudi v vedno manjši možnosti združenega dela za izvedbo pomembnejših strukturnih sprememb v gospodarstvu občine. Ocenjujemo, da vse pomembnejše vsebinske probleme v gospodarstvu občine prenašamo tudi v leto 1987.

Opredeljena resolucijska izhodišča in usmeritve našega razvoja v letu 1987 so izredno zahtevna in jih bo možno doseči le ob največjem angažiranju vseh proizvodnih dejavnikov.

Pri iskanju možnosti gospodarskega razvoja v letu 1987 moramo računati na dejstvo, da bo raven sredstev za razvoj in porabo v posamezni organizaciji združenega dela in posledično v družbenopolitični skupnosti, odvisna od rasti proizvodnje ter od premikov v kvaliteti proizvodnje in gospodarjenju. Se le na tej osnovi lahko računamo na doseganje večjih rezultatov na domačem in tujem trgu, ter na večjo dohodkovno uspešnost našega združenega dela.

Pri oblikovanju ciljev ekonomske politike za leto 1987 izhajamo iz predpostavke, da moramo z doslednim prizadevanjem v organizacijah združenega dela

dela temeljito preveriti načrtovane programe in ponovno oceniti dosedanje oblike financiranja. Glede na to, da se iz leta v leto povečuje razkorak med zagotovljenimi programi družbenih dejavnosti, ter dogovorjenim načinom financiranja, mora priti do izraza večja vloga in odgovornost matične družbenopolitične skupnosti, ob neposrednem odločanju delavcev v združenem delu. Takšen način reševanja problemov v sferi družbenih dejavnosti, bi okrepil temeljne in neodtujljive pravice delavca, da odloča o ustvarjenem dohodku, ter ga usmerja tja, kjer je to najbolj potrebno. V politiki skupne, osebne in splošne porabe se bomo ravnali skladno z določili republiške resolucije. To pomeni, da se bodo sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v letu 1987 oblikovala, v globalu, ob največ enakih prispevnih stopnjah, kot so veljale v povprečju za leto 1986 in bo z njimi omogočena izvedba programov za leto 1987, skladno s srednjeročnimi planskimi prioriteta. V tem okviru bodo prispevne stopnje za posamezne samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti lahko različne, pač glede na sprejeti program samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1987.

D. Frlan

## Sejem pohištva v Kölnu

Vsako leto, v januarju, se zbere vsa svetovna pohištvena smetana na sejmu v Kölnu. Letos je bil sejem odprt od 13. do 18. januarja, na njem pa je razstavljalo 1500 razstavljalcev iz 35 držav. Jugoslovanska pohištvena industrija je bila na sejmu prisotna tudi letos. Ob tem pa moramo ugotoviti, da se ponavlja naša stara napaka, da ne znamo in ne moremo nastopati skupno, ampak razdrobljeno in neenotno. Tako je na primer Slovenijales razstavljali svoje proizvode v hali 1, Uniles pa v hali 14, na popolnoma drugem koncu sejmišča. Bistvena razlika je bila tudi v predstavitvi, tokrat v veliko prednost Unilesa. Pri Unilesu se je, podobno kot pri Brestu na zadnjem beograjskem sejmu, poslovni del odvijal v pisarnah, medtem ko je bil Slovenijalesov razstavni prostor sicer živahno obiskan, vendar nekoliko preveč domač. Brest je imel letos v ognju več eksponatov. Pri Slovenijalesu smo bili prisotni z jedilnico Martini, sedežnima garniturama Amanda in BBL in z izpeljavo kuhinje 2001, pri Exportdrvu pa z jedilnico Oniks in dnevno sobo Rubin.

Na sejmu so bile predstavljene vse vrste pohištva razen kuhinj, ki so bile letos v Parizu. Predstavitev kuhinj se namreč menjuje, tako da pridejo v Köln na vsaki dve leti. Letošnja novost pomeni zanimanje za folijo tudi na zahodu. Razlika je samo v tem, da ne proizvajajo oblikovno skromnega pohištva. Na splošno je to prisotno pri otroških in mladinskih programih, saj je pohištvo za to kategorijo uporabnikov najbolj občutljivo. Naravni materiali so pač slabše odporni na mehansko površinsko obrabo kot folija. Za otroške in mladinske programe je uporabljena v glavnem folija s strukturo bora. Programi imajo veliko plastičnih ali masivnih nalimkov, tako da so robovi zaobljeni in varni. Rečem lahko, da so ti programi nekako okorni in da je naš program Igor na oko prijetnejši in skladnejši. Pri programih za dnevne sobe se nadaljuje usmeritev iz prejšnjih let. Sestavi so namenski in ne komponibilni, nadaljuje pa se tudi enak koncept — sestavi na stojkah in preprosto vertikalno sestavljanje elementov. Elementi so majhni. Spodnji elementi so običajno globlji in nimajo vrat, ampak predal, kar je bolj pregledno. Korpusi in fronte so zelo bogato obdelani z raznimi

detalji in nalimki. Masivnih nalimkov je zelo malo, vse so samo aplikacije masive, izvedene s softformingom. Steklena vrata vitrin so velika, zaokrožena, s pogosto uporabo pleksi stekla. V večini vitrin je osvetljena notranost. Kot glavni moto še naprej ostaja enotno jedro, iz katerega je mogoče z oblikovnimi dodatki oblikovati več zelo mikavnih programov. »Enotno jedro« pomeni enotno dimenzijsko in strojno obdelavo, površinski materiali in obdelava pa je za vsak program različna. Pri nas pod enotno jedro pojmuje enoten korpus in različne fronte. Rezultate takšnih polovičnih rešitev pa tako in tako poznamo.

Enaka ugotovitev velja tudi za spalnice. Dva koncepta spalnic iz prejšnjih let, ki ga sledimo tudi pri nas, ostajata nespremenjena. Klasična spalnica s petdelno garderobno omaro ali tridelno smučno omaro in izvedba z mostom in kotno omaro. Oblikuje jih bogastvo detajlov in kvalitetna izdelava. Tudi pri spalnicah je masivnih nalimkov malo, vse je zasnovano na softforming izvedbah. Vrata na omarah so na korpusu, kar pomenostavlja enotna jedra spalnic.

Površinski materiali so, kot že rečeno, folija in furnirji. Folija je v glavnem v designu bora, hrasta ali jesena, furnirji pa ostajajo češnja, hrast in je-

sen. Češnja je v natur izvedbi, hrast in jesen pa so luženi in natur. Luženi so belo, ter na svetel in temen oreh, skratka barve, ki so na nemškem trgu železen repertoar vseh proizvajalcev. Naprednejši proizvajalci so bili prisotni še s paleto sivih lužil. Prisotni so bili laki, vendar v manjšini. Površinski laki so visokega sijaja.

Pri sedežnih garniturah smo lahko občudovali bogastvo oblik in materialov. Videli smo tako klasične kot zelo ekstravagantno oblikovane garniture v usnju, politeksu ali v pisanih barvnih otenkih blaga. Pri usnjenih garniturah sta prevladovali črna in siva barva — torej videz elegancije. Precej je bilo tudi kombinacij s kovinskim ogrođjem.

Na splošno lahko zaključim, da smo letos v Kölnu videli lepo oblikovano pohištvo. Oblikovalci posvečajo veliko pozornost vsakemu detajlu. Res pa je, da temu sledi tudi industrija okovja, lakov itd. Oblikovalci imajo tako veliko večje ustvarjalne možnosti kot pri nas. Tudi tehnološko so mnogo bolj opremljeni, kar nedvomno pogojuje kakovost njihovih izdelkov.

Jugoslavlani smo letos prikazali zanimive izdelke, ki bi bili prijetna novost tudi na domačem trgu. Tu pa smo pred vprašanjem cen, ki ubirajo različne poti, ko gre za izvozni izdelek ali za izdelek za domače tržišče. Rešitev tega vprašanja pa že presega znanje in pristojnost oblikovalcev. A. Vivod

## Nova temeljna organizacija Strojegradnja

Konec leta 1986 so delavci nove temeljne organizacije Strojegradnja na referendumu glasovali o svojih statusnih aktih. Sprejeli so samoupravni sporazum o združevanju delavcev v temeljno organizacijo, statut temeljne organizacije in samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo. Istočasno z referendumom so izvedli tudi volitve v samoupravne organe temeljne in delovne organizacije. Tako so izvolili delavski svet temeljne organizacije, disciplinsko komisijo, odbor samoupravne delavske kontrole in člane delegacije temeljne organizacije za delavski svet delovne organizacije.

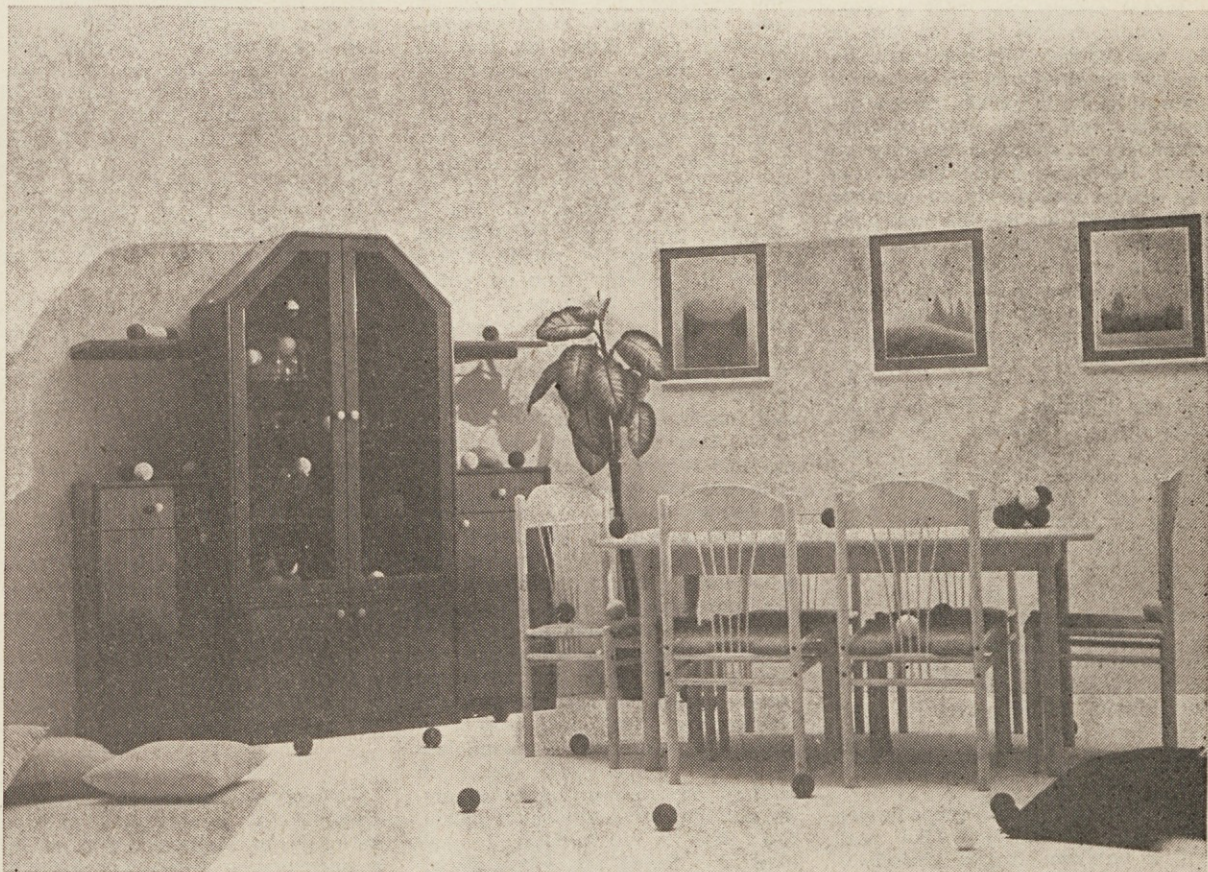
S sprejetjem vseh navedenih samoupravnih splošnih aktov, z izvolitvijo delavskega sveta temeljne organizacije ter z imenovanjem vršilca dolžnosti individualnega poslovodnega or-

gana — direktorja temeljne organizacije, so delavci sprejeli vse akte in odločitve, potrebne za konstituiranje nove temeljne organizacije — STROJEGRADNJA. Tako se je, praktično dokončno, oblikovala naša deseta temeljna organizacija.

Za celovito in pravilno poslovanje ter uresničevanje svojih samoupravnih pravic in obveznosti, bomo morali delavci te temeljne organizacije sprejeti še precejšnje število raznih samoupravnih splošnih aktov, tako s področja urejanja odnosov znotraj temeljne organizacije, kot na ravni delovne organizacije in širše.

Ob elanu, ki ga kaže mladi kolektiv novo ustanovljene temeljne organizacije, jim je zaželeli le tovariške odnose v samoupravnih dogajanjih in ugodne poslovne rezultate.

A. Perčič



V Kölnu predstavljena jedilnica ONIKS

# Zima nam ni prizanesla

Decembrski prvi sneg, čeprav napovedan, je bil za mnoge neprijetno presenečenje. Nihče ni pričakoval, da bo sneženje tako obilno, da bo čez noč naredilo do pol metra debelo snežno odejo.

Vso nejevoljo in jezo so ljudje stresali na cestarje in komunalno službo, češ, da so zamudili pravočasno pluzenje in čiščenje snega. V časopisih, po radiu in televiziji je bilo izrečene nemalo kritike na račun vzdrževalcev cest. Nekje sicer upravičeno, vendar ne povsod. Ob naslednjem januarjem sneženju, ki

je zajelo vso Slovenijo, so se posamezne občine otepale s snežno ujmo kar nekaj dni. Tokrat je bil popravni izpit opravljen z odliko. Cestarji in komunalci so vložili nemalo naporov, saj so bili dobesedno dan in noč na cestah. Organizacijo zimске službe v naši občini in potek dela ob prvem in drugem sneženju velja samo pohvaliti. Vse prometnice so bile pravočasno prevozne, tako da večjih zastojev sploh ni bilo. Očiščena so bila tudi parkirišča in javni prostori. Celo pločnike in izogibališča so komunalci očistili

sproti, čeprav je tridnevno sneženje zelo oviralo delo strojev in delavcev.

Na pomoč komunalcem je priskočil tudi občinski štab civilne zaščite, ki je organiziral pluzenje zaprtih vasi na Bloški in Vidovski planoti. Celotna akcija je potekala usklajeno, zahvaljujoč odgovornim delavcem in njihovi požrtvovalnosti.

Glede na velike probleme in zastoje v drugih občinah, na železnici in na avtocesti, pri nas vsega tega ni bilo, upoštevajoč tudi sorazmerno majhne okvare na pluzni opremi in strojih.

Vedeti moramo, da je naša komunalna oprema za take primere dokaj skromna in iztro-

šena. Priprave na zimsko obdobje so potrebne že veliko prej. Za kvaliteto in uspešno pluzenje mora biti na voljo tudi sodobna mehanizacija, ki naj opravi oranje in odstranjevanje snega hitro in učinkovito, kajti to delo mora biti opravljeno čez noč, v vsej občini, še pred začetkom delovnega dne.

Zelo pomembno je tudi informiranje o stanju na terenu, o prevoznosti cest, o zastojih v preskrbi občanov, o bolezenskih primerih itd.

V ta namen bo potrebno tudi pri nas organizirati učinkovitejšo informativno službo, ki bo posredovala v določen center sprotne in točne podatke o stanju kjerkoli v občini. Nasprotujoče si informacije in urgence nekaterih občanov nam ustvarjajo samo zmedo, saj bi veliko lažje ukrepali in hitreje intervenirali v vseh primerih, če bi imeli poročila o dejanskem stanju od odgovornih in zanesljivih poročevalcev.

P. Tomšič

## »Pariz 87«

Tradicionalni sejem pohištva »Pariz 87« je bil letos od 8. do 12. januarja. Na običajnem sejemskem prostoru Porte de Versailles je bila poleg pohištva še razstava opreme in dizajna. Za letošnji sejem skoraj ne bi mogli reči, da je bil mednarodni, saj med obiskovalci ni bilo opaziti Američanov in Azijcev. Vzrok temu so bili nedvomno tudi zadnji nemiri v glavnem mestu Francije. V času sejma je bil promet zelo neurejen, tako z vlakom, metrojem kot tudi s taksijem. To je predstavljalo velik problem za poslovne ljudi, ki obisk sejma vedno združijo z obiskom poslovnih partnerjev. To pa pomeni, da moraš večkrat izven sejemskega prostora, celo izven mesta, kar je brez dobrih prometnih zvez neizvedljivo.

Sejemski eksponati so bili tudi letos standardno francoski — torej veliko masive. Pri oblaženem pohištvu je bilo razstavljenih nekaj več modernih garnitur kot običajno, vendar vse v usnju.

Jugoslovanski izvozniki pohištva so se sejma udeležili v enaki zasedbi kot običajno: Slovenijales, Exportdrvo, Šipad, Kivaja in Jugodrvo. Vsi so razstavljali na enem mestu, z enotno označbo razstavnega prostora.

Skupaj z izvozniki smo ugotovili interes za naš program IGOR v borovi izvedbi, zato bomo ta program razstavili še letos, v mesecu maju, tudi na sejmu v Lyonu. Obiskala sem tudi našega kupca kuhinjskega pohištva. Kljub političnim težavam, ki jih trenutno doživlja



Francija, teče prodaja kuhinj po načrtu, zato kupec celo povečuje načrtovani obseg posla za leto 1987.

S temi kratkimi opombami iz moje beležnice sem skušala prikazati sejem, ne z reprezentančnega, pač pa s poslovnega vidika, ki je običajno bistveni del komercialistove pozornosti.

H. Kusič



Prava zima — s snegom in ledom

## JOŽEF ŽIROVNIK CERKNIŠKO JEZERO

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Jeseni prilete race tudi s severa, katere hočejo dalj na jug in se na svojem potovanju ustavijo na jezeru. Dostikrat jih je na tisoče zbranih. V velikih tropah poletavajo proti jutru pred sončnim vzhodom na sosednje travnike in njive, kjer dobe dovolj živeža. Lovec strelja izza drevja ali grmovja nanje. Dobro je, da ima več pušk s seboj, kajti race so tako iznenadene, da ne vedo kaj storiti. Nekateri letajo okoli, druge sedajo na tla. Ko se vzdigne cela truma, je mogoče še parkrat mednje ustreliti, posebno ker se race počasi vzdigujejo v primeru z drugo pernatno divjačino. Lovec je lahko zadovoljen z uspehom take jutranje lovi, ako dobi 10 do 15 rac. Hladnokrvnemu lovcu se posreči dobiti več rac na jeden strel. Za naprej se race ogibljejo kraja, kjer so bile na tak način preplašene in prepojene, zato naj skrbi lovec, da zve za kraj, kam so se zdaj obrnile, da more drugo jutro za njimi. V jesenskem času se zbero ob jezerskih bregovih tudi druge ptice, živeče najraje ob močvirnatih krajih ali pa potujoče skozi naše kraje proti jugu. To so ključni, povodni kosi, prepelice, čaplje, žerjavi, divje gosi in labodi.

Ko pritisne mraz in začne jezero zmrzovati, potegnejo velike race bolj k potokom Obrhu, Lipsenščici, Žirovniščici in k studencem, kateri ne zamrznejo. Tu dobe vod-

nih rastlin, da se prežive. Če hočejo počivati, gre cela truma na breg, kjer sedejo tesno skupaj. Nekateri spe, druge pa tiho se gugajo pazijo na nevarnost, ki jo naznanijo s hitrim, boječim glasom, in takoj se vzdigne cela jata z glasnim šumom. Lovci jih vendar vedno zalezujejo in streljajo na nje, ko se sončijo na ledu ali na bregovih. Seveda se jim z največjo previdnostjo približujejo, ali race vidijo in slišijo dobro in pri najmanjšem šumu se vzdignejo in odlete. Včasih so — hoteč jih prevariti — zasajali smrekove veje v led, za katerimi so se skrivali, ali pa so naredili kočice iz ledenih škrlj, v katerih so čakali nanje, ko so poletavale na pašo. Pred nekaj leti so pozimi pri neki hiši v Dolenji vasi ostale race čez noč v potoku. Nekaj časa so brodile in brozgale še v temi po vodi, potem so pa trudne počivale kar tam na vodi. Ker je bilo zelo mraz ponoči, primrzle so jim perutnice k ledu, in uboge race so bile priklenjene, dokler jih drugi dan ni sonce odtajalo.

V prejšnjih časih so živeli ob jezeru poleg druge divjačine in ropnih živali tudi divji prašiči in jeleni, na katere se še spominjajo najstarejši ljudje. Tudi danes se postrelj mnogo srn, zajcev in divjih petelinov v javorniškem gozdu. Sem ter tja se priklati še kak medved s Hrvaškega, kateri pa nima toliko časa miru, dokler ga ne pokončajo. Znano je, da je

prišel naš cesar I. 1864. — na povabilo kneza Windisch-Graetza — na medvedji lov na Javornik, kjer so graščinski lovci obsledili v snegu osem kosmatincev. Vreme, prej mrzlo in ugodno za lov, se je izprevrilo in ravno v noči dne 15. novembra, ko se je cesar pripeljal ob 2. uri na postajo Rakke, nastala je grozna nevihta. Ali v kljub naliwu so se podali na lov. Ker niso mogli radi viharja čez jezero, peljali so se v kočijah skozi vasi Grahovo, Žirovnico in Lipsenj. Na lipsenskem mostu pri Krkotu so stopili iz kočij in šli peš čez Goričice in Gorenje jezero do Stržena, kjer so se s čolnom pripeljali do vasi Lazov. Od tu so lezli lovci kvišku po strmi stezi na Javornik. Okoli 10. ure dopoldne so dospeli na lovsko zbirališče v »otoški dolini«, kjer so se okrepčali pod mogočno hojo, imenovano »cesarjeva hoja«, katera še danes stoji in se ne sme posekati.

Deževalo je neprenehoma. Naliv je raztal sneg in zato ni bilo mogoče zaslediti medvedov. Lovci so sicer nastopili svoja stališča po gozdu, gonjači so pretekli ves »Lom« in »Bnovšek«, a kosmatincev ni bilo nikjer. Nevihta je nekatero prepodila v bližnji Snežnik, nekateri so sicer ostali v tem kraju in se poskrili po luknjah, a zunaj črte gonjačev. Lov je bil za ta dan končan. V logarski hiši v gozdu je cesar s spremstvom prenočil. Drugo jutro so sicer lov nadaljevali, a zopet brezuspešno.

Cesar se je prepeljal pri Gorenjem jezeru čez vodo, vozil se mimo Cerknice v graščino Haasberg in se zvečer vrnil na Dunaj.

### III.

Nekdaj so stala ob bregovih Cerkniškega jezera dva gradova, karlovški in šteberški. Prvi je bil sezidan zraven Male Karlovice nad Svinjsko jamo, drugi pa na nasprotni strani v znožju Križne gore.

Graščaka sta si bila smrtno sovražna. Prigodilo se je pred veliko leti, da je iz ljubosumnosti Šteberčan ubil Karlovčana pri viteških igrah v dvoboju. Cd takrat je izviralo sovraštvo med obema rodoma, katero se je ohranilo od roda do roda.

Drugače je bilo zdaj pri otrocih obeh graščakov. Šteberški sin in karlovška hči sta se ljubila v kljub velikemu nasprotstvu svojih očetov. Prikrit sta se videla na izprehodu, kjer sta se sešla po naključju. Spomnila sta se pač, da bi ne smela sklepati prijateljstva med sabo radi sovraštva svojih staršev, a nista se zmenila za to. Shajala sta se večkrat v dolini. Iz prijateljstva je nastala ljubezen, ki je rastla bolj in bolj. Nazadnje pove mladi Šteberčan svoji ljubici, da hoče očeta prositi za njeno roko. Ona mu za zdaj še odsvetuje ta korak glede na sovražnost, ki jo goji še vedno njen oče do šteberškega rodu. Ali on se ne da pregovoriti. Kar je v svojem srcu sklenil, to hoče zvršiti, naj velja, kar hoče.

Ko pride mladenič domov, odkrije očetu svojo ljubezen do mlade Karlovčanke in mu razodene, da jo hoče snubiti. Stari Šteberčan bi se rad sprijaznil s Karlovčanom, zato je zadovoljen s sinovo snubitvijo, vendar mu odsvetuje storiti usodepolni korak, poznajoč svojega nasprotnika srd in jezo.

Toda sin ne posluša očetovega svarjenja. Takoj drugi dan se obleče v viteško obleko, zajaha iskrega konja in poln najslajšega upanja zdirja po planjavi proti karlovškemu gradu.

Takrat je bila dolina, katero danes pokriva jezero, še suha. Zelene travniki in rodovitno polje se je razširjalo po njej.

Dospevi do gradu, odda mladi vitez konja hlapcu, ki po strani glede nenavadnega gosta, sam pa se poda h graščaku, da mu odkrije

svoje srce do njegove hčere in da ga prosi za njeno roko.

Nagubančeno grajščakovo čelo kaže, kako mu je nepovoljen pohod, vendar še dosti mirno odgovori: »Čudim se, da si upaš priti k meni s tako prošnjo, ker ti ne more biti neznano, od kdaj in zakaj je med mano in tvojim očetom največje nasprotstvo. Vendar hočem pokazati svoje spravlivo srce. Pozabiti hočem staro sovraštvo in ti dati svojo hčer za ženo, a izpolniti se mora, kar zahtevamo. To dolino, ki se razprostira med mojim in tvojega očeta gradom, mora zaliti voda, da boš mogel svojo ženo pripeljati v čolnu na svoj dom. Ako se to zgodi, podam tvojemu očetu roko v spravo, tebi dam pa hčer. Ali prej mi ne hodi več pred oči.

Žalosten odide mladenič iz gradu. Zahteva starega Karlovčana je neizpeljiva in upanja nima več, da bi se kdaj izpolnile njegove najsrčneje želje.

Ko jaha naprej proti domu, v svoji zamišljenosti ne zapazi velikega kosmatega moža, kateri se je dvigil iz jame, v katero so se stekali studenci in potoki bližnje okolice. Šele, ko ga povodni mož ogovori, se predrami iz sanj.

Zakaj se tako žalosten vračaš od svoje izvoljene? ga vpraša.

Kaj ti bom pravil, ko mi ne moreš pomagati, vzdihne mladenič. Snubil sem na Karlovku hčer. Trdosrdni oče mi je sicer ni odrekel naravnost, ali zgoditi se mora čudež, predno postanem jaz njegov zet. On zahteva, da se mora ta dolina prej napolniti z vodo in postati jezero, potem se smem oglasiti drugič pri njem.

Graščak se te brani, ker more, zato terja nekaj, kar je na videz neizpeljivo, vendar ne obupaj, ga tolaži povodni mož.

Če je vajina ljubezen stanovitna in resnična, bosta tudi to .....

(Nadaljevanje prihodnjik)

# Obzornik

glasilo delovne organizacije

## PRED 10 LETI

(Iz številke 112. — 31. januar 1977)

### NAŠE NALOGE PO SPREJETJU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Zakon o združenem delu je bil po množični javni razpravi sprejet. Že v javni razpravi je bilo poudarjeno, da sam zakon ne zagotavlja takojšnjih sprememb družbenoekonomskih odnosov, temveč da bo potrebna trajna, dolgoročna dejavnost samoupravljalcev, da bodo načela zakona tudi uresničena v vsakdanjem življenju. Zakon ne poskuša odgovoriti na vsa vprašanja, temveč prepušča iskanje odgovorov neposredni samoupravni praksi.

Prav zato je naloga vseh nas, da se v ta proces preobrazbe ustvarjalno vključimo takoj, posebno pa še družbenopolitične organizacije. Z jasnimi delovnimi načrtom si bomo opredelili naloge, roke in nosilce ter določili prednost. Le z množično vključitvijo nas vseh bomo lahko do sledno uveljavili načela zakona o združenem delu, ki bodo ustrezala našim razmeram.

### SPREJET PLAN ZA 1977

S planom za leto 1977 nismo postavili le številke, temveč smo tudi z vsebinske strani opredelili naloge in aktivnosti. Javna razprava je potrdila zastavljeno smer, uveljavljanje svobodne menjave dela in dograjevanje dohodkovne soodvisnosti v proizvodnem procesu povezanih partnerjev. Veliko pozornosti je bilo v javni razpravi posvečeno pogojem za doseganje dohodka in za prodajo izgotovljenih izdelkov. To nam opote, kako so besede, da delavca zanima le osebnih dohodek, čisti oportunitizem. Prav tako je bilo veliko pozornosti posvečene investicijskim potrebam in zagotovitvi investicij po sprejetem srednjeročnem programu razvoja.

Naj nas v letu 1977 vodi misel, da letni plan ni plan peščice ljudi, ki so ga sestavljali, ampak plan nas vseh — Brestovcev. Zavedati se moramo, da lahko malenkostno odmikanje od začrtanih poti bistveno poslabša naš družbeni in socialni razvoj.

### PARIŠKI SEJEM POHIŠTVA

Letošnji, deveti mednarodni sejem pohištva v Parizu, ki je bil od 13. do 17. januarja, je prinesel več novosti na področju oblikovanja pohištva. Jugoslovanski proizvajalci pohištva so razstavljali posredno — v okviru Jugodrva, Exportdrva, Unileasa in Slovenijalesa. Brest je razstavil sedežno garnituro Planica na razstavnem prostoru Exportdrva.

Nadrobnejša analiza na podlagi zbranega perspektivnega gradiva nam bo omogočila, da pripravimo ustrezno prodajno politiko pri osvajanju tržišč na področju izvoza. Istočasno pa lahko primerjamo naše dosežke z dosežki v svetu in snujemo politiko marketinga, ki naj zagotavlja nenehno prilagajanje težnjam v razvoju pohištva.

### LEP UČNI USPEH NA SREDNJI TEHNIŠKI ŠOLI ZA LESARSTVO

Pred dnevi je bila na Brestu polletna redovalna konferenca. Poleg učiteljev, ki poučujejo v obeh oddelkih in predsednikov razrednih skupnosti, je bila na konferenci tudi ravnateljica tehniške šole tovarišica Peterčeva. Konferenca ni imela veliko dela, saj je ugotovila, da je uspeh v ključnem letniku stoodstoten, v tretjem pa 75 odstoten. Četrty letnik je tako najboljši razred na vsej tehniški šoli, vključno z novomeškimi dislociranimi oddelki. Kar tretjina učencev je ocenjena pri vedenju z oceno vzorno. Pri tem uspehu je potrebno povedati, da ne gre za popuščanje v ocenjevanju znanja in vedenja, ampak je to posledica dela, učenja in urejenih medsebojnih odnosov.

### »ZELENI TELEFON« V CERKNICI

Pa smo ga imeli — »Zeleni telefon« v Cerknici! Razvnel je duhove v kislec januarju kot le redko katera zadeva. Novinarji Ljubljanskega dnevnika so bili presenečeni nad velikim zanimanjem bčanov. Vprašanja in tudi odgovori so bili podobni tistim z zborov bčanov. Nekatera vprašanja so bila zajedljiva in nekako privoščljiva, druga širša, programska in dobrohotna, tretja pa obupana: »če nihče ne, potem mi pomore sedma sila«. Resnici na ljubo, nekaj znoja je le bilo. Kaže, da je pristnih stikov kljub razvejanemu delegatskemu sistemu premalo, kaže, da se prevečkrat obnašamo formalistično, da ne znamo poslušati občanov o njihovih velikih in malih težavah.

## Iz drugih lesarskih kolektivov

ELAN po ugodnih rezultatih v letu 1986 z elanom snuje načrte tudi za leto 1987. Konec leta so po desetih mesecih trdega dela v prototipni delavnici na Fortuni krstili novo lepoticco, ja drnico Elan 43. To je največji in najdražji projekt, doslej realiziran v Elanu, avtorja jadrni-lance pa sta brata Jakopin. V Elanu so ponosni tudi na priznanje »Inovator leta«, ki sta ga delovni organizaciji v svoji akciji podelili RTV Ljubljana in GZ Slovenije. To priznanje gotovo pomeni tudi motivacijo za nadaljnje ustvarjalno delo, v katero bodo skušali vključiti čim širši krog ljudi.

LESNINA se je uspešno uveljavila na kitajskem trgu. V oktobru so podpisali že tretjo pogodbo s kitajskimi partnerji za graditev tovarne pohištvenega okovja. Vrednost pogodbe je 1.990.000 ameriških dolarjev.

Od tega je kupljene tuje opreme manj kot 25 odstotkov, vse ostalo bo oprema domače proizvodnje — večinoma bo izdelana v Lami v Dekanih. Projekt naj bi bil dokončan v prvem četrtletju leta 1987, poizkusna proizvodnja v tovarni pa naj bi stekla že do konca leta 1987. Nova tovarna bo imela zmogljivost 5 milijonov različnih kovinskih delov letno.

Na sejmju SKI-EXPO, ki je bil decembra na Gospodarskem razstavišču se je Lesnina — Tozd Zunanja trgovina predstavila z novimi tenis loparji Snauwaert. Snauwaert je belgijska tvrdka, s katero se Lesninin Tozd EMMI iz Slovenske Bistrice dogovarja o dolgoročni proizvodni kooperaciji za izdelavo kovinskih (aluminijških) profilov za teniške loparje. To bi pomenilo prvo proizvodnjo kovinskih teniških loparjev pri nas.

V JELOVICI ugotavljajo, da so montažne hiše kljub neugodnim razmeram na svetovnem trgu še vedno izvozni izdelek. Tudi v prihodnje načrtujejo za domači trg le tretjino proizvodnje hiš, ostalo pa za izvoz. Z kupcem iz ZRN je sklenjena okvirna pogodba za postavitev 100 montažnih hiš. Veliko pozornost posvečajo tudi tržišču ZDA, kjer iščejo poleg neposrednih tudi poti preko predstavništva Slovenijalesa. Veliko svojih izdelkov prodajo tudi z montažo, saj številne gradbene delovne organizacije pri zaključnih delih gradnje novih naselij koope-rantsko delo — vgraditev vsega stavbnega pohištva prepuste Jelovici.

INLES se je na zadnjem sejmju pohištva v Beogradu predstavil z novim kopalniškim programom, ki so ga oblikovali skupno z LIKOM iz Kočevja. Zanj sta delovni organizaciji prejeli priznanje za drugo mesto na internem natečaju poslovodnega odbora SOZD Slovenijalesa. Novembra je Inles odprl novo, že deseto prodajno skladišče stavbnega pohištva v Lazarcu.

V prizadevanjih, da bi kar najbolj stopali v korak s tehnološko razvitim svetom in si postopno posodabljali proizvodnjo se tudi v Inlesu ozirajo po sodobni CNC tehniki — po elektronsko krmiljenih strojih. Ko se bodo odločali o nabavi takega stroja, bo potrebno upoštevati njegove velike možnosti na eni strani, na drugi pa tudi lastne možnosti, znanje in hotenje, da ga pravilno izkoristijo.

JAVOR je s ciljem okrepiti se, postati sposobnejši za borbo in s tem preživeti na tržišču, v letu 1986 izpeljal veliko sprememb. Na dveh referendumih so glasovali o novi organizacijski in poslovni organiziranosti. Glavna vsebinska plat združevanja tozdrov je bila:

— doseči združitev proizvodnih temeljnih organizacij v enotne tehnološke in ekonomsko učinkovitejše reprodukcijske celote in

— doseči združitev vse komercialne dejavnosti predvsem na področju zunanje trgovine.

## Rešitev nagradne križanke

TRESKANJE — SREČNO — NOVO — LETO — PAV — PI — TRS — OS — ENOVITOST — TAR — VARTA — DM — MIKROFON — KRESNICE — EROS — ENCEFALOGRAM — ANIT — DARC — LT — KI — STENAR — MAO — VEZJE — ARS — CIMA — PINIJE — NEUK — UN — PIA — IVANKA — NEN — IRH — ANA — AGRAREC — LTH — KATAR — RAKAR — NAMA — RH — ERIVAN — VAREŠ — SI — AR — PITA — METOD — KIJ — TA — LEDA — IK — RO — KOC — ORION — ATAMAN — AMI — NOVINA — OMEGA — PAJEK — AS — SAMOTAR — NASA — NT — ADEN — RA.

### IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

Nagradne križanke so očitno zaželele tudi v našem Obzorniku, saj jih je do roka prispelo kar 154. Posebna komisija je izžrebala naslednje nagrajence: 500 din dobijo **Franc Urbas**, Martinjak 21, 61380 Cerknica **Magda Urbanc**, Dolenja vas 1a, 61380 Cerknica **Romana Janežič**, Cesta 4. maja 36, 61380 Cerknica 1.500 din **Tončka Frelih**, Tozd Pohištvo Cerknica 2.000 din **Marija Čuk**, Grahovo 100, 61384 Grahovo 3.000 din **Irena Krajc**, Dolenja vas, 61380 Cerknica Nagrajencem čestitamo. Nagrade lahko dvignete v blagajni Skupnih dejavnosti. Ostalim pa jih bomo poslali po pošti. UREDNIŠTVO



Za zahvalo dedku Mrazu, ki je, »skrajno utrujen« delil darila najmlajšim Cerkničanom, je že malo pozno. Ker se je že rahlo poglelo tudi »navdušenje« staršev, ki so spremljali svoje, prese-nečenja željne malčke, na novoletno prireditev, naj mu bo tokrat z njihovo oceno prizanešeno. Starcem odpuščamo iz spoštovanja...

\*\*\*

V novoletni številki Obzornika, v decembru 1974, je urednik zapisal: »Tokrat že enajstič po vrsti omenjamo našo hvalevredno vlečnico na Slivnico. Ves potreben les za stavbo žičnice še vedno sameva v odsluženem pokoju na veselje lisic, podgan in ostalih gozdnih delavcev, ki imajo tako poleg hotela na Slivnici preskrbljeno prebivališče.« Po tem zapisu in še nešteto krat, so športni zanesnjaki našega malega mesta »sejali« želje in ideje o vlečnici. Seme je padlo na prazna, verjetno na ledena tla. Trinajst let je minilo, les so požrle podgane, Cerkničani pa se gremo turiste. Prijetno združujemo s koristnim in smučamo na Kaliču, Ulovki, Kranjski gori in še malo čez mejo, kjer so nas zelo veseli.

Turizem — ne po lastni krivdi.

## Novosti v knjižnici

### STO ROMANOV

V novem paketu pomembne zbirke leposlovja iz svetovne književnosti naj omenimo samo nekaj del: PASTERNAK B.: Doktor Živago, HESSE, H.: Stepni volk, JAMES H.: Ambasadorji. Nedvomno so dela slovenskim bralcem že poznana, vendar bo prav gotovo marsikateri ponovno segel po njih.

### ZGODBE IZ EGIPTA

Knjiga nam prinaša izbor kratke egiptovske proze. Predstavi se nam petindvajset avtorjev, med katerimi so nekateri v svetu doslegli nedvomen uspeh.

### BIBIČ, P.: IGRALEC

Knjiga ima podnaslov Kramljanje o igrilstvu. Avtorjeva pričevanja so spomini na lepo, uspešno igralsko kariero, predvsem pa razmišljanje o spoznanjih o umetnosti, o gledališču v naših razmerah.

### ZADRAVEC, F.: Srečko Kosovel, 1904—1926

Avtor nam v svoji knjigi sistematično analizira literarno zgodovinske, estetske in miselne prvne pesnikovega opusa. Monografija zajema tipične pojave slovenskega ekspresionizma in celostno podobo Kosovela kot pesnika, misleca in človeka.

H. Mele



### NOVA PRIDOBITEV BRESTOVIIH GASILCEV

Gasilcem Pohištva, Iverke, Prodaje, Mineralke in Skupnih dejavnosti se je pred kratkim uresničila dolgoletna želja. Dobili so prevozni, po potrebi pa prenosni vodni top, ki bo njihovo učinkovitost pri gašenju požarov močno povečal. Nabavo tega sodobnega gasilnega orodja je omogočila zavarovalna skupnost Triglav, območna skupnost Postojna, ki je njihovi prošnji za nakup tega orodja ugodila in jim v ta namen dodelila 1.200.000 din posojila z 10% obrestno mero in vračilno dobo petih let.

Vodni top so gasilci Bresta že dolgo pogrešali. V zadnjih dvajsetih letih so proizvodne prostore prilagajali predvsem tehnologiji. Tej pa so požarne predelne stene, ki so v prid gasilcem ob eventualnem požaru, ovira. V širokih in dolgih prostorih brez požarnih sten in vrat pa je gašenje večjega požara z navadnim gasilnim orodjem malo učinkovito in za gasilce nevarno, saj se požaru zaradi dima in strupenih plinov ne morejo dovolj približati. Z nabavo vodnega topa, ki lahko meče velike količine vode ali pene na velike razdalje pa bo ta njihov problem vsaj delno rešen.

V. Žnidaršič

# Zadovoljni na Blokah

12. Bloški teki so uspeli. Letos celo brez običajne nervoze, ki jo je skoraj vedno povzročalo čudno notranjsko vreme.

Ob obilici snega se zadnji teden pred prireditvijo res nismo bali, da bi zaradi višje sile teki odpadli.

Je pa letošnja zima in panika, ki jo je okrog nje razvila Ljubljana, prav gotovo povzročila nekoliko manjšo udeležbo, kot bi jo glede na razmere in pripravljenost prirediteljev lahko pričakovali.

Tako so na Bloke prišli letos le tisti, ki Bločanom in Cerknčanom popolnoma zaupajo in se ne ozirajo na splošno ljudsko — da ne rečem babje čenčanje o katastrofalnih snežnih razmerah, nepreloženih cestah in »izrednem stanju«.

Prav zaradi tega so bili letošnji Bloški teki morda za spoznanje manj praznik pa zato bolj resnično zimsko športna prireditev. Na Bloke so se pripeljali tisti, ki so potem tudi res tekli. Manj je bilo spremeljencev in »firbce«.

Po svoje škoda. Saj so bile razmere prav prijetne. Ni bilo posebnega mraza. Sonce se je ves čas sililo skoz mrežaste oblake, čeprav prave moči ni zmoglo. So pa bili tudi zato zadovoljni tekmovalci, kot so na Blokah zmeraj. Organizatorji so svoje delo opravili brezhibno. Gotovo je res, da je pomemben delež k temu prispeval tudi letošnji pokrovitelj — Brest, ki je s svojo organizatorsko posadko uspel privabiti na Bloke vrsto uglednih gostov, od katerih nekateri svojo udeležbo leto za letom kronajo tudi s preizkušnjo na smučinah, drugi pa zgolj s prisotnostjo in zanimanjem poudarijo smisel in pripadnost tovariški rekreaciji in zdravemu tekmovalstvu s samim seboj.

Na koncu se spodobi, da za pišemo priznanje Bločanom. Danes ocenjujemo, da aktivno, v kakršnikoli obliki sodeluje v tej prireditvi približno štiristo prebivalcev Bloške planote. Vsi drugi so pa po svoje z dušo zraven. To je čutiti povsod, na vseh teh progah, posebej v vaseh, skozi katere ali mimo katerih tečejo smučine. In to je tisto, kar smo organizatorji vedno želeli in kar tekmovalci tudi čutijo in zaradi česar na Bloke radi pridejo teč.

**ZA KONEC SE OBVEZNI REZULTATI:**

TEK NA 7 km PIONIRKE

1. Urša Rožič SK TRZIC
2. Andreja Seljak SK ČRNI VRH
3. Melita Marolt TVD DOL

TEK NA 7 km PIONIRJI

1. Jure Smole LOGATEC
2. Tomaž Žimva TVD GORJE
3. Boštjan Grmek SK KOKRICA

TEK NA 15 km — PRIPADNIKI JLA IN SLO

1. Rudi KALANDER TO MARIBOR

2. Milan Soršak TO MARIBOR
3. Niko GABOR TO MARIBOR TEK NA 15 km — ŽENSKE

1. Ivica KOSMAČ SK ALPINA ŽIRI
2. Marinka JANSA SK VERIGA LESCE
3. Zdenka DEMŠAR AO SKOFJA LOKA

TEK NA 15 km — MOŠKI

1. Brane GRICAR SK HRUSICE
2. Klemen DOLENC SD MOŠNJE
3. Gorazd GRMEK SK KOKRICA

TEK NA 30 km — ŽENSKE (kategorizirane)

1. Irena LESKOVEC SK LOGATEC
2. Irena PETKOVSEK SK LOGATEC

ŽENSKE (nekategorizirane)

1. Špela AHACIČ TRZIC
2. Janja STANOVNIK PARTIZAN
3. Marija TROBEC LOŠKI POTOK

TEK NA 30 km — MOŠKI (kategorizirani)

1. Miro LEBAR ZELEZARNA JESENICE
2. Igor OMAN SK KRANJSKA GORA
3. Franc TERAS SK MOJSTRANA

MOŠKI (nekategorizirani)

1. David RUPNIK CRNI VRH
2. Tomaž KALAN ŠUTNA
3. Stane STANOVNIK ALPINA ŽIRI

V teku na 7 km je bilo 537 udeležencev, na 15 km 415 in na 30 km 697, torej skupno 1685 tekmovalcev.

Ocenjujemo, da se je največje notranjske zimsko-sportne prireditve letos udeležilo skupno okrog 3500 ljubiteljev zimske opojnosti.

J. Praprotnik

**BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST CERKNICA, n. sol. o.**

Ureja uredniški odbor: Srečo DROBNIČ, VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Karmen KANDRE, Peter KOVŠCA, Danilo MLINAR, Štefka MIKŠE-SEBALJ, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Miran PETAN, Zdravko ZABUKOVEC.

Foto: Jože ŠKRLJ  
Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Franc MLAKAR

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.  
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

## Filmi v februarju

1. 2. ob 16. uri ameriški pustolovski film — OSVAJALCI DŽUNGLE
1. 2. ob 19.30 angleški spektakel — DALJNA PROSTRANSTVA
2. 2. ob 18. uri avstralski akcijski film — POBESNELI MAX — III. del
5. 2. ob 19.30 italijanski ljubezenski film — ŽENSKA V OGLEDALU
6. 2. ob 19.30 in 9. 2. ob 18. uri italijanski akcijski film — RAŠ
7. 2. ob 19.30 in 8. 2. ob 16. uri angleški fantastični film — BRAZIL
8. 2. ob 19.30 ameriška komedija — KOLO SREČE
12. 2. ob 19.30 film še ni predviden
13. 2. in 15. 2. ob 19.30 ameriško-italijanska kriminalka — BILO JE NEKOČ V AMERIKI
14. 2. ob 19.30 in 15. 2. ob 16. uri ameriški pustolovski film — KARAVANA ZA VAKARES
16. 2. ob 18. uri francoska drama — PARIS—TEXAS
19. 2. ob 20.30 ameriška komedija — ZABAVA PRI LARRYJU
20. 2. in 22. 2. ob 19.30 ameriška grozljivka — GROZA V ULICI BRESTOV
21. 2. film še ni predviden
23. 2. ob 19.30 italijanski erotični film — KALIGULINE SUŽNJE
26. 2. ob 19.30 film še ni predviden
27. 2. ob 19.30 ameriški akcijski film — TERMINATOR



Bloški teki 1987 — resnično praznik

## Naši upokojeenci

V drugi polovici leta 1986 so iz temeljne organizacije Jelka Begunje odšli v pokoj naslednji delavci:

— Anton Zalar je odšel v pokoj 30. 9. 1986 z delovnega mesta popravila izdelkov in polizdelkov.

— Emilija Demšar je odšla v pokoj 14. 11. 1986 z delovnega mesta vodenje blagajne.

— Slavka Meden je odšla v pokoj 2. 12. 1986 z delovnega mesta pakiranje okovja.

Vsem se zahvaljujemo za njihov trud in prispevek pri razvoju temeljne in delovne organizacije, ter jim želimo veliko zdravja in zadovoljstva v nadaljnjem življenju.

Delovni kolektiv  
Tozd Jelka Begunje

## XII. zimske igre SOZD Slovenijales

Letošnje, tokrat že XII. zimske igre delavcev Sozd Slovenijales bodo v soboto, 14. februarja 1987 v organizaciji DO INLES iz Ribnice. Tekmovanja bodo na smučišču DANJE, 4 km iz središča Ribnice.

Program tekmovalj:

— veleslalom (moški in ženske)

— teki (moški in ženske)

Moški tekmujejo v obeh disciplinah v treh starostnih skupinah:

I. kategorija — tekmovalci do vključno 30 let starosti

II. kategorija — od 31 do vključno 40 let

III. kategorija — od 41 let in starejši.

Ženske tekmujejo v obeh disciplinah v dveh starostnih skupinah:

I. kategorija — do vključno 30 let starosti

II. kategorija — od 31 let in starejše.

Tekmovanja bodo potekala, za posameznike, znotraj posameznih navedenih kategorij. Seštevek najboljših časov posameznikov v vseh kategorijah pa bo štel za uvrstitev ekip. Brest bo sodeloval v vseh panogah in kategorijah s skupno 30 tekmovalci.

Sportniki — smučarji Bresta so na dosedanjih zimskih igrah vedno dosegali visoke in tudi najvišje uvrstitve in upamo, da nas tudi tokrat ne bodo razočarali.

Želimo jim lepo vreme, varno smuko in ugodne rezultate.

I. Štefan

## Gromov memorial

Člani kegljaškega kluba Brest so v času novoletnih praznikov organizirali na kegljišču v Cerknici že 20. GROMOV MEMORIAL za moške dvojice. Nastopilo je 30 najboljših dvojic iz vse Slovenije, ter kegljači z Reke, Zagreba in Delnice. To je bil eden izmed najkvalitetnejših podobnih turnirjev, saj so na njem nastopili kar štirje člani državne članske reprezentance ter dva člana mladinske državne reprezentance. V tej močni konkurenci so uspešno nastopili tudi domači igralci, saj so se najboljši uvrstili na deseto in dvanajsto mesto.

Najboljši tekmovalci so poleg medalj prejeli tudi praktične nagrade, ki sta jih prispevala Brest in Kovinoplastika.

REZULTATI:

1. Grmoščica Zagreb 1899' (Juvančič 962, Golubič 937)
2. Konstruktor Maribor 1861 (Pihlar 914, Frajzman 947)
3. Kvarner Rijeka 1845 (Fučak 901, Kriškovič 944)
4. Grmoščica Zagreb 1839

(Graif 938, Dundič 901)

5. Triglav Kranj 1827 (Česen 946, Boštar 881)
6. Kvarner Rijeka 1823 (Juničič 879, Fučak 944)
7. Tekstina Ajdovščina 1810 (Turk 902, Marinšek 908)
8. Konstruktor Maribor 1791 (Smodiš 890, Pečovnik 901)
9. Gradis Ljubljana 1780 (Bizjak 905, Urbanc 875)
10. Brest Cerknica 1772 (Gornik 890, Prešeren 882)
12. Brest Cerknica 1767 (Terzič 871, Založnik 895)
18. Brest Cerknica 1724 (Piletič 869, Velišček 855)
24. Brest Cerknica 1651 (Švelc 869, Premrov 782)

F. Gornik

## Kegljaške novice

V nadaljevanju tekmovalja v II. slovenski ligi so igralci KK Brest odigrali tekmo z KK GORICA v Novi Gorici, ter tesno izgubili.

GORICA : BREST — 5031 : 5017

KEGLJACI BRESTA — POSAMEZNO:

Terzič 874 kegljev, Piletič 794 kegljev, Velišček 801 kegljev, Prešeren 821 kegljev, Založnik 847 kegljev in Gornik 880 kegljev.

VRSTNI RED PO 5. KOLU

	točk
1. TRIGLAV KRANJ	8
2. GORICA NOVA GORICA	8
3. BREST CERKNICA	7
4. SCT LJUBLJANA	6
5. IZOLA IZOLA	5
6. KOČEVJE KOČEVJE	4
7. DONIT MEDVODE	2
8. TOMOS KOPER	0

## V spomin

26. decembra 1986 smo se n cerkniškem pokopališču za vedro poslovili od našega dolgoletnega delavca Steva Bogdanoviča.

V tovarni pohištva se je posilil kot kvalificiran n leta 1956. Po 30 letih dela g huda in težka bolezen iz vrst našega kolektiva.

V tovarni pohištva je opravljal različna dela. Več let je bdel nad kvaliteto dela, opozarjal na napake in jih sam tudi odpravljaj. Umrl je v 56. letu starosti.



Še nam je bil potreben, še bi potrebovali njegovih sposobnosti, a je usoda odločila drugače.

Še dolgo se ga bomo spominjali, takšnega kakršen je v resnici bil — vesten, natančen in tovariški.

Kolektiv Tozd Pohištvo

## V spomin

Vsem delavcem delovne organizacije sporočamo, da smo se delavci Tozd Pohištva za vedno poslovili od našega delavca Stefana Gašperja. Odšel je po zahrbtni in dolgotrajni bolezni, ko mu je bilo komaj 36 let. Na zadnjo pot smo ga pospremili 14. januarja 1987, na cerkniško pokopališče.

Ohranili ga bodo v lepem in trajnem spominu.

Kolektiv Tozd Pohištvo